

04 februari 2006, p. 7

‘W’et je dat de Gentse Sociale Hogeschool mijn scriptie destijds wei-gerde? Ik kreeg te horen dat het geen eindverhandeling was maar een politiek pamflet. Ik had de maatschappelijk werker een façadeschilder genoemd die de menselijke gevels een nieuw likje verf geeft, maar niets aan de eigenlijke oorzaken doet.’

We hebben het over de jaren na 1968, toen Rosseel zich aansloot bij de studentenvakbond en les ging volgen aan de Gentse Sociale Hogeschool. “Het waren de jaren van de revolutie met kreten als ‘studenten en arbeiders: één front!’ Maar waar waren die arbeiders? We zagen ze niet.” Met enkele medestudenten richtte hij het buurtthuis Kontakt op in de Sleepstraat, toen een arbeiderswijk. Ze gaven er middagateliers en muziekavonden. “De broer van acteur Jo De Meyere, die als dokter was afgestudeerd, behandelde er gratis de buurtbewoners. Voor onze eerste ‘verjaardag’ had Fabien Audooren (nu directeur van het Internationaal Straattheaterfestival van Gent) een feestprogramma in elkaar gestoken. Walter De Buck en Willem Vermandere kwamen kijken en waren dolenthousiast.”

LANGHARIG TUIG

De Vieze Gasten waren geboren en ‘Vuile Mong’ werd Rosseels tweede naam. “Wij waren voor de goeemeente vies, langharig tuig, dus hebben we er onze geuzennaam van gemaakt.” Twaalf jaar lang toerden De Vieze Gasten met een tent door Vlaanderen. “Tot elk dorp zijn polyvalente ruimte kreeg en we het te zot vonden om op parkings te spelen. In Ingelmunster speelden we op vraag van de onderpastoor. De zaal zat vol, pastoor en burge-meester op de eerste rij. Ah ja, want we waren kleinkunst en we stonden samen met Zjef Vanuysel op het programma. Toen we onze versie van *Jesus Christ Superstar* brachten, liep de pastoor ziedend weg, de Chirovoorzitster blies op haar fluitje en vertrok met alle Chiromeisjes. De onderpastoor bleef betueterd achter. Vanuysel, die wat beschenken aan de toog hing, gaf hem een schouderklopje en zei: ‘Het komt allemaal wel goed.’”

Ook voor De Vieze Gasten. Al dreigde een negatief advies van de commissie in 1999 roet in het eten te gooien. “We kregen te horen dat we niet meer zo anarchistisch waren als vroeger. Het is nogal eigenaardig om dat van de staat te moeten horen, zeker omdat we in het begin geen subsidies kregen net omdat we anarchistisch waren.”

De redding kwam toen De Vieze Gasten onder het label ‘sociaal-artistiek’ werden ingelijfd en een eigen ruimte kregen in de Gentse wijk de Brugse Poort. Waar vroeger de concertzaal Democracy gevestigd was, verrees Bij De Vieze Gasten, dat inmiddels is uitgegroeid tot een bescheiden fenomeen. “Kort voor zijn dood repeteerde Bram Vermeulen in onze zaal. Buurtbewoners liepen gewoontegetrouw binnen en buiten. Dan zeiden ze: ‘Bram, ik ken ook een liedje’, waarop hij zei: ‘speel het eens’. Dat is de sfeer die Bij De Vieze Gasten typeert.”

VORMINGSTHEATER

De stukken van De Vieze Gasten kregen vroeger het etiket ‘vormingstheater’ opgekleefd. “In de jaren tachtig was die soortnaam soms meer een last dan een zegen. Ik herinner mij een stuk over kernenergie door theater Proloog waarna je achteraf perfect de cursus basisbeginselen van kernenergie kon opzeggen, maar het was verre van theater.” Met De Vieze Gasten wil Rosseel laagdrempelig theater brengen. “Ons stuk *Hoger-lager* maakte de Tobintaks bevattelijk aan de hand van het hoger-lagerspel. Ik ben er vast van overtuigd dat je alles kunt vertellen op een manier dat iedereen het begrijpt. Dat mis ik nu soms in het theater: het Nieuwpoorttheater biedt een artistieke reflectie op de maatschappij en ik geraak niet eens wijs uit de brochure.”

Rosseel heeft zijn bedenkingen bij het cultuurparticipatiedebat. “De kloof tussen hoge en lage cultuur heeft niet enkel met opleiding te maken, maar evengoed met interesse. Er zijn cultureel domme dokters en industriëlen. Wat betreft sociaal-artistiek werk heb ik me vaak afgevraagd waarom iedereen vindt dat bewoners van een zogenaamde ‘kansarme’ wijk als de Brugse Poort naar het S.M.A.K. of het theater moeten gaan. Waarom zijn er geen maatschappelijke cultureel werkers die in het miljeonenkwartier eens gaan zeggen dat

■ Mong Rosseel: ‘Bij ons worden asielzoekers verplicht Nederland te volgen terwijl ze vaak weten dat ze hier niet mogen blijven. Waarom leren we ze geen Engels en de beginselen van economie of toerisme? Daar hebben ze tenminste iets aan als ze teruggestuurd worden.’
(Foto Thomas Vanhoute)

INTERVIEW ♦ MONG ROSSEEL OVER ZIJN NIEUWE VOORSTELLING ‘MAG HET IETS MEER ZIJN!’

Vuile Mong met het hart op de tong

Zijn bijnaam is een begrip in Gent en ver daarbuiten: Mong Rosseel (59), beter bekend als ‘Vuile Mong’, stond aan de wieg van theatergroep De Vieze Gasten, nu een sociaal-artistische werking in de Gentse wijk Brugse Poort. De man speelt nog 150 voorstellingen per jaar. ‘Afbouwen is voor 2007’, zegt hij, al laat zijn nieuwe voorstelling *Mag het iets meer zijn!* anders vermoeden. Daarin neemt hij de millenniumdoelstellingen onder de loop. Mongs wilde haarbos van eind jaren zestig mag dan dunner zijn geworden, op idealisme staat geen leeftijd. DOOR LIV LAVEYNE

het een ‘verrijking’ kan zijn om een voet in het S.M.A.K. te zetten?”

Anciaux hield in zijn nieuwjaarspeech voor de culturele sector een vurig pleidooi over de kunst die maatschappelijk relevant dient te zijn. Mag je dat eisen? “Ik ben geen maoïst, maar ik volgt Mao’s uitspraak ‘Laat duizend bloemen bloeien’. Zoniet hou je vernieuwing tegen.”

Vroeger werd het theater van overheidswege ingedeeld in categorieën, onder de D-categorie sorteerden vormingstheater en experimenteel theater. “Jan Decorte maakte experimentele voorstellingen waarnaar geen kat kwam kijken. In de D-categorie had je een minimaal aantal opvoeringen nodig om je subsidies te behouden. Daar kwam Decorte niet aan, dus heeft hij een stuk twintig keer na elkaar gespeeld zonder publiek. Naar zulke excessen moeten we niet afglijden. Maar anderzijds had Jan die zotte dingen niet gedaan, had hij nu niet op Avignon gestaan.”

REBEL, REBEL

Rosseel heeft zijn engagement naast en op het podium nooit onder stoelen of banken gestoken. Zo was hij actief betrokken bij de kerk-

bezetting door illegalen in Gent in 1998. “Ik ben toen met werknemers van andere culturele instellingen mijn identiteitspapieren gaan afgeven bij de dienst Administratie. Omdat de illegalen geen gehoor kregen, hebben wij aangedrongen

“Natuurlijk heeft Dewael een punt”, zegt Rosseel. “Kijk naar wie vroeger uit Vlaanderen naar Amerika is getrokken. Kijk naar het Gezin van Paemel: het was degene met de grote muil die het avontuur aandurfde. Luc Vandebosche was

in de buurt? Veel Vlaamse ondernemers trekken naar China en doen er gouden zaken, maar denken tegelijk: ‘ben ik hiermee niet de toekomst van mijn kleinkinderen aan het ondermijnen?’”

OPTIMIST TOT IN DE KIST

Wat betreft de millenniumdoelstellingen kan België beter. “Sinds de millenniumdoelstellingen is het geld van de staat dat naar ontwikkelingsgeld gaat alleen maar afgenomen. Eén jaar was er vooruitgang: toen de regering het kwijtschelden van de schulden aan Congo bij het bedrag rekende. Bij de ondertekening van de millenniumdoelstellingen stonden de kranten vol foto’s van president Bush met als kop *This will be a better world*. Alsof alle problemen in 2015 van de baan zijn. Als we die doelstellingen realiseren en de armoede kunnen halveren, betekent dat nog altijd dat er een kwart miljard mensen van minder dan één dollar per dag moeten leven. Bovendien doen die cijfers niets af aan de relatieve armoede in ons land. Daarom ook de titel van deze voorstelling: *Mag het iets meer zijn!*”

Toch is Rosseel blij met de millenniumdoelstellingen. “Ik ben een optimist. Gramski heeft ooit gezegd: ‘Het is goed te leven met een optimistisch hart en een pessimistische rede.’ Als je actie voert, zeggen politici vaak dat je ongelijk hebt. Door de millenniumdoelstellingen te ondertekenen hebben ze het probleem toegegeven. *Mag het iets meer zijn!* had ik in die zin evengoed *Alle beetjes helpen* kunnen noemen.”

Mag het iets meer zijn!, muziektheater met Mong Rosseel, Karin Bosmans en Filip De Fleurquin. Diverse schoolvoorstellingen, www.deviezegasten.org

Van 6 tot 11 februari vertelfestival De Brugse Poort Vertelt, met onder meer Berberse, Turkse en Marokkaanse vertelavonden en optredens van Pascal Platel en Gerda Dendooven, <http://users.telenet.be/debrugsepoortvertelt/>

‘Als we de millenniumdoelstellingen realiseren, betekent dat nog altijd dat er een kwart miljard mensen van minder dan één dollar per dag moeten leven. Bovendien doet dat niets af aan de relatieve armoede in ons land. Daarom ook de titel van deze voorstelling: ‘Mag het iets meer zijn!’

op een onderhoud met onder andere toenmalig minister Luc Vandebosche.”

Deze week reageerde minister Dewael op het pleidooi van de Antwerpse bisschop Paul Van den Berghhe voor amnestie voor illegalen. “Zou ik dan, zoals u voorstelt, mensen voor wie een buurtcomité actie voert, moeten regulariseren en degenen die geen steungroep hebben geruisloos over de grens zetten? Is dat geen willekeur?”, stelde Dewael (*DM 30/1*).

DE ACHT MILLENNIUMDOELSTELLINGEN

Acht ‘goede voornemens’ die 191 staatshoofden ondertekenden met het oog op een betere wereld tegen 2015.

- De grootste armoede en honger uitbannen
- Basisonderwijs wereldwijd toegankelijk maken voor iedereen
- Gelijke behandeling van mannen en vrouwen bevorderen
- Kindersterfte terugdringen
- De gezondheid van moeders verbeteren
- Strijd leveren tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten
- Actief werken aan een duurzaam milieu
- Werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling